

معرفیه‌های گزارشی

بیچ کلیات

● کلید معارف

صادق حسن زاده. (چاپ اوک: قم، انتشارات فیروزآبادی، ۱۳۷۵). ۱۶۰ ص، رقمی.

در این کتاب در ضمن هفت فصل اطلاعاتی درباره معارف اسلامی عرضه شده است. در بخش اوک از «نخستین‌ها» در موضوعات مختلف سخن رفته است؛ مانند نخستین آیه نازل، نخستین کاتب وحی، نخستین کتاب چاپی در جهان، نخستین شارح نهج البلاغه و... و در فصلی دیگر اصطلاحاتی از قرآن، حدیث، فقه شرح شده است.

بیچ قرآن و حدیث

● از ژرفای حج

علی اکبر مظاهری. (چاپ اوک: قم، دارالحدیث، ۱۳۷۵). ۵۲ ص، رقمی.

ترجمه‌ای است روان از روایت مفصل و منسوب به امام چهارم (ع) خطاب به شبلی، درباره اسرار و معارف حج. مترجم مقدمه‌ای کوتاه در مورد حج نوشته و آنگاه متن روایت را همراه ترجمه آن آورده است. در صفحه چهار نوشته شده است سندهای روایت، و بعد به کتابهایی که روایات حدیثی از آنها گرفته شده ارجاع داده شده است. روشن است تعبیر «سند» در چنین مورد صحیح

نیست. خوب است ناشران حدیث به این گونه نکات دقت کنند.

● مشعلهای شعله‌ور

تقی متقی. (چاپ اوک: قم، دارالحدیث، ۱۳۷۵). ۴۱ ص، رقمی.

کلماتی است نورانی در موضوعات مختلف که پیشوای صادق، جعفر بن محمد (ع) خطاب به عبدالله بن جنبد صحابی جلیل و بزرگوارش ایراد فرموده است. نشانه‌های شیعه، رفتار کریمانه، کمندهای شیطان، سودناچیز، استوانه اسلام، نشانه‌های هدایت... از جمله آموزه‌های این مجموعه است.

● نهج البلاغه

ترتیب: محمد علی شرقی. (چاپ اوک: تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۵). ۶۷۲ ص، وزیری.

این کتاب ترتیبی است نو از خطبه‌ها، نامه‌ها و کلمات قصار نهج البلاغه. محقق محترم ابتدا متن نسخه صبحی صالح را با نسخه‌های مختلفی سنجیده و نسخه‌ای مصحح سامان داده است. آنگاه هر سه بخش را بر اساس حجم، یعنی از خطبه‌های بلند به کوتاه، ترتیب داده است. متن را به بندها و بخشهای مختلفی تقسیم کرده و شماره گذاشته است تا ارجاع بدان سهل باشد و سپس برای کتاب، کشف القصول و کشف المطالب قرار داده است و در پایان کتاب ضمن جدولی، شماره‌های متن موجود را با نسخه‌های فیض الإسلام، عبده و صبحی صالح تطبیق کرده است.

● شرح نهج البلاغه

محمد عبده. (چاپ دوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۵). ۷۸۴ ص، وزیری.

چاپ جدیدی است از شرح مشهور و بلند آوازه شیخ محمد عبده، با مقدمه‌ای درباره نهج البلاغه و شرح‌های آن و نیز کتابهایی در مورد آن.

● کلید نهج البلاغه

صادق حسن زاده. (چاپ اوک: قم، انتشارات فیروزآبادی، ۱۳۷۵). ۱۶۸ ص، رقمی.

مؤلف، این کتاب را به انگیزه عرضه اطلاعاتی کلی و اولیه درباره نهج البلاغه سامان داده است. در فصل اوک دیدگاه فرزنانگان جهان را درباره نهج البلاغه گزارش کرده و در فصلی دیگر شرح‌های نهج البلاغه را به اختصار شناسانده است. سیمای نهج البلاغه و گزارش برخی از موضوعات نهج البلاغه از جمله مطالب این کتاب است.

● نهج البلاغه از دیدگاه مقام معظم رهبری

محمد مهدی علیقلی. (چاپ اوک: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۹۴ ص، رقمی.

مؤلف در این مجموعه در چهارده فصل سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای را موضوع بندی کرده است. آشنایی با نهج البلاغه، تاریخچه نهج البلاغه شخصیت حضرت علی (ع) در نهج البلاغه، قرآن و نهج البلاغه نقش وزارت آموزش و پرورش در احیاء نهج البلاغه،

حکومت، وحدت، تقوی و تاریخ در نهج البلاغه بخشی از عناوین فصلهاست و در پایان رهنمودهایی است درباره آنچه باید در زمینه نهج البلاغه و عرضه معارف و آموزه های آن در جامعه انجام شود.

نتیج اخلاق و تعلیم و تربیت

• تربیت برتر

رضا فرهادیان. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).
۱۳۵ ص، رقعی.

این کتاب از مجموعه «آنچه والدین و معلمان باید بدانند» در سه بخش به مسائل مهم تربیتی پرداخته است. در بخش اول از نقش خانواده در تربیت سخن رفته و نقش ارتباط در تربیت بازگفته شده است. در بخش دوم روشهای ارتباط با کودکان بحث شده است. بخش سوم ویژه تبیین مراحل شکل گیری مقررات اخلاقی در کودکان و نوجوان است و در بخش چهارم از نقش ارزشیابی در شخصیت کودکان بحث شده است.

• داستان دوستان ج ۲

محمد محمدی اشتهاردی. (چاپ ششم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۸۰ ص، رقعی.

مجموعه ای است از داستانهای گوناگون برگرفته از متون تاریخی و حدیثی. این مجلد ۲۰۰ داستان دارد و محتوای داستانها، اعتقادی، اخلاقی و اجتماعی است.

• شعله های عشق و شور

محمد حقانی بیرمی. (چاپ اول: قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۵). ۹۰ ص+ تصویر، رقعی.

این کتاب مجموعه ای است از رازگوییها و مناجاتهایی که حضرت آیت الله محمد حقانی بیرمی آنها را انشاء کرده است. آقای یحیی حقانی که به نشر آنها همت گماشته است نکات فلسفی، عرفانی آن را با تکیه بر منابع فلسفی و عرفانی شرح کرده و در مقدمه کتاب

از شرح حال و آثار مؤلف سخن گفته است.

• نصیحت از دیدگاه اسلام

رحمت الله فاضلی. (چاپ اول: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۳۰۲ ص، وزیری.

این کتاب پژوهشی است درباره نصیحت و ابعاد آن از نگاه اسلام. مؤلف در بخش اول از نصیحت و لزوم آن در جامعه سخن گفته است و آنگاه وجود اشتراك و افتراق آن با امر به معروف و نهی از منکر را در بخش دوم آورده است.

در بخش سوم ناصحان چهره نمایی شده است تا جامعه آنان را از فریبکاران ظاهرالصلاح باز شناسند و در بخش چهارم از حد و مرز نصیحت سخن رفته است. چرا نصیحت در جامعه مبتلای به رکود است؟! در فصل پنجم به این سؤال پاسخ داده شده است، موانع پذیرش نصیحت، پی آمدهای ترك نصیحت، ویژگیهای ناصحان نمونه از دیگر بحثهای کتاب است.

نتیج فقه و اصول

• میزان الملوك والطوائف

سید جعفر دارابی کشفی. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۴۷ ص، وزیری.

این کتاب یکی از متون مهم سیاسی دوره قاجار است، که در سالهای میانی و پایانی جنگهای ایران و روس، تألیف گردیده است. کتاب در یک مقدمه و ده باب سامان یافته است. در این ده باب مؤلف از موضوعاتی چون عدالت، خلافت، سلطنت ملوک، چگونگی سلوک کارگزاران دولت، عالمان، اهل وعظ، قاضیان، صاحبان سرمایه و ثروت، کشاورزان، تاجران و اهل حرفه و صنعت سخن گفته و کوشیده است جامعه آرمانی سیاسی را که بدان می اندیشیده است ترسیم کند. این جامعه از نگاه او عناصر ذیل را دارد:

۱. اجرای عدالت اجتماعی؛ ۲. برقراری امنیت؛ ۳. اجرای شریعت.

کتاب در واحد تدوین اندیشه سیاسی اسلام مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، تصحیح و تحقیق شده است. آقای عبدالوهاب فراتی - که تحقیق آن را به عهده داشته است - افزون بر تصحیح متن، منابع روایات را در ذیل آورده و در مقدمه ای از شرح حال، آثار و اندیشه سیاسی مؤلف بتفصیل سخن گفته است.

• حقوق تجارت

ربیع اسکینی. (چاپ اول: تهران، سمت، ۱۳۷۵). ۲۱۲ ص، وزیری.

این کتاب با عنوان یاد شده و عنوان فرعی «ورشکستگی و تصفیه امور ورشکسته» بواقع پژوهشی مفصل درباره ورشکستگی و پیامدهای آن به لحاظ حقوقی است. در مقدمه کتاب مسائل کلی این موضوع بحث و در باب اول چگونگی تحقق و احراز ورشکستگی تبیین گشته است. بخش دوم باب اول، ویژه بحث از مسئولیتها و مجازاتهای ناشی از ورشکستگی است. در باب دوم تصفیه امور ورشکسته به بحث نهاده شده، و ارگانهای تصفیه به موجب قانون تجارت و چگونگی انجام آن، تصمیم دادگاه، چگونگی اعتراض به آن و اقدامات مرتبط با تصفیه، بیان گردیده است.

• تاریخ فقه و فقها

ابوالقاسم گرجی. (چاپ اول: تهران، سمت، ۱۳۷۵). ۳۵۰ ص، وزیری.

این کتاب نگاهی است تحلیلی و دقیق به سیر تطور فقه و چگونگی شکل گیری مکتبهای فقهی گونه گون. مؤلف محترم، این سیر تاریخی را در فقه شیعه به نه دوره تقسیم کرده است و در فقه اهل سنت به شش دوره.

بخش اول با عنوان عصر تشریح، نگاهی است به عصر پیامبر (ص) و بحثی گذرا درباره تدوین کنندگان حدیث و کاتبان وحی.

در بخش دوم سیر تطور فقه اهل سنت

باختصار و در ضمن شش دوره: دوره صحابه، تابعین، پیشوایان مذاهب، توقف اجتهاد و گزینش مذهب عصر تقلید محض، عصر حاضر گزارش شده است.

بخش سوم عهده دار پژوهش در دوره‌های تطور فقه شیعه است؛ عناوین عصر تفسیر و تبیین، محدثان، آغاز اجتهاد، کمال و اطلاق اجتهاد عصر تقلید، نهضت مجدد مجتهدان، پیدایش اخباریان، عصر جدید استنباط، عصر حاضر. همه فصول با گزیده نگاری پیش رفته است و عصرها و دوره‌های فقهی افزون بر گزارش آثار فقهی و آرای فقیهان در آن، به لحاظ برجستگی‌ها و ویژگی‌های هر دوره مورد مطالعه و دقت قرار گرفته است. در بخش چهارم، ادوار و تطور دانش اصول به بحث نهاده شده و در ضمن هشت دوره چگونگی سیر تاریخی و تحولات محتوایی آن نشان داده شده است. کتاب با همه اختصار خواندنی و سودمند است.

حجج فلسفه و کلام

• دروس هیئت ج ۱

حسن حسن زاده آملی. (چاپ دوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۴۷۶ ص، وزیری.

مجموعه‌ای است از شصت و پنج درس درباره مسائل هیوی که بواقع تقریر درسهای هیئت علامه ذوفنون مرحوم آیت الله شعرانی است. مؤلف ارجمند و بزرگوار در آغاز کتاب با عبارتی زیبا این بهره‌وری را ارج نهاده و نوشته‌اند:

این کتاب خوشه‌هایی است از خرمن معارف استاد اعظم طود تحقیق و تفکیر، آیت بزرگ علم و دین، علامه زاهد ذوالفنون... آیت الله العظمی میرزا ابوالحسن شعرانی... درباره این کتاب به هنگام نشر چاپ اول آن بتفصیل سخن گفته‌ایم.

• النفس من کتاب الشفا

ابن سینا. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۳۶۸ ص، وزیری.

استاد علامه، آیت الله حسن حسن زاده آملی پس از تلمذ کتاب شفا در محضر علامه عالیقدر حضرت آیت الله شعرانی-رضوان الله علیه- و سالها تدریس، و به یمن قرائت تدریسهای مکرر، تصحیح و تحقیق متن با نسخه‌های مختلف و مصحح، بخش نفس کتاب را تحقیق کرده، و در مناسبت‌هایی تعلیقاتی برگرفته از نسخه‌ها و یا دقت نظرهای خود بدان افزوده‌اند. و در موارد لازم نسخه بدلها را در پانویست آورده‌اند.

• فلسفه دین

محمد حسین زاده. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۶). ۴۴۸ ص، وزیری.

این کتاب، مجموعه‌ای است از مباحث گوناگون، درباره مهمترین مسائل فلسفه دین. در فصل اول معیار ارزیابی عقاید دینی به بحث نهاده شده است و شیوه‌های تحقیق درباره دین و نگرشهای معاصر در این زمینه گزارش شده است، در فصل دوم از معرفت شناسی باورهای دینی سخن رفته است و در فصل سوم از تجربه دینی.

فصل چهارم عهده بررسی تطبیقی براهین اثبات وجود خداست که در ضمن آن برهان امکان، برهان علیت، برهان ترتب و... از دیدگاه فیلسوفان و متکلمان اسلام و غرب به بحث نهاده شده است.

• فلسفه دین

محمد حسین زاده. (چاپ اول: تهران، مرکز چاپ و انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۰۰ ص، وزیری.

مؤلف در این کتاب به بررسی دلایل اثبات خداوند متعال در فلسفه و کلام اسلامی و غربی به گونه تطبیقی پرداخته است. برهان وجودی و برهان امکان از نگاه متکلمان و فیلسوفان اسلام و غرب به بررسی نهاده شده و تفسیر و تقریرهای مختلف متفکران این دو جریان فکری از این دو برهان بتفصیل گزارش شده است. این کتاب بواقع بخشی از کتاب پیشین است.

• عقائد الإمامیه

محمد رضا مظفر. (چاپ اول: قم، مؤسسه الإمام علی (ع)، ۱۳۷۵). ۱۲ ص، وزیری.

علامه شیخ محمد رضا مظفر (ره) از عالمان، فقیهان و متکلمان و مصلحان روزگار اخیر است. او عقاید الإمامیه را برای نشان دادن باورهای استوار شیعی به جامعه اسلامی در نهایت اختصار عرضه کرد.

عقاید الإمامیه، مورد توجه جوامع علمی قرار گرفت بارها چاپ و نشر یافت به زبانهای مختلف ترجمه شد، اکنون آقای محمد جواد طریحی به تحقیق و تعلیق آن همت گماشته، منابع را استخراج کرده، توضیحات سودمند در پانویستها افزوده و در مقدمه دراز دامن از زندگانی مؤلف، آثار وی و موضوع کتاب، دانش کلام و سیر تطور آن سخن گفته است.

• اصطلاحات فلسفی

علی کریمی. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۷ ص، وزیری.

مؤلف بر اساس حروف الفبا به تبیین و توضیح اصطلاحات فلسفی پرداخته و تفاوت اصطلاحات را از واژه‌های همگون باز گفته است. مانند: ابروازل، احدو واحد، تأثیر و تأثر، تحقق و تقرر، حدس و فکر، حکمت عملی و حکمت نظری و... .

• آموزش درس معاد

محسن غرویانی. (چاپ اول: قم، مؤسسه انتشارات دارالعلم، ۱۳۷۵). ۲۲۰ ص، وزیری.

مؤلف در این کتاب در ضمن سی درس مباحث معاد را باختصار با نثری روان و بیانی روشن تبیین کرده است. اهمیت معاد از دیدگاه قرآن، تبیین مسائل زیربنایی معاد، مسئله روح و اصالت و بقای آن، اصل معاد از دیدگاه قرآن، تعلق روح به بدن، یادکرد نمونه‌هایی از حیات پس از مرگ در قرآن، ضرورت وضعیت معاد، براهین عقلی بر ضرورت معاد، ویژگیهای قیامت، عالم

برزخ، صراط، میزان، تجسم عمل و شفاعت از جمله مسائل و مباحثی است که در این کتاب طرح شده است.

● امام شناسی

علامه مجلسی. (چاپ اول: قم، انتشارات سرور، ۱۳۷۶). ۵۴۳ص، وزیری. آخرین بخش از کتاب «حیة القلوب» است درباره امامت. نگاه علامه مجلسی (ره) مانند غالب آثارش محدثانه است و با تکیه بر روایات به اثبات وجوب امامت، عصمت امامان (ع)، لزوم معرفت امام، وجوب اطاعت از امامان حق، شأن امامان، اثبات ولایت علوی و... پرداخته است. کتاب در دو باب سامان یافته است: باب اول در مسائل کلی امامت؛ و باب دوم امامت ائمه (ع)؛ بخشی از کتاب را تفسیر و یا تأویل آیات مرتبط با امامت تشکیل می دهد. آقای امامیان متن کتاب را تصحیح کرده، و منابع تمام روایات را براساس متون کهن نشان داده است. چاپ کتاب پاکیزه و چشم نواز است.

● خیر الأثر در رد جبر و قدر

حسن حسن زاده آملی. (چاپ دوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۰۸ص، وزیری. اراده انسان و چگونگی آن در افعال و اعمال او، از جمله بحثهای اندیشه سوز بشری بوده و هست و همواره یکی از مهمترین دلمشغولی های فیلسوفان و متکلمان. آیت الله حسن زاده از فیلسوفان و متکلمان ارجمند این روزگار کوشیده است در این رساله ضمن نقد و رد «جبر» و «تفویض»، «امر بین الامرین» را به اثبات رساند. بحث از اختیار، قدرت، علیت و معلولیت در سلسله موجودات از جمله مباحث این رساله است. در پی این رساله، دو رساله درباره «کسب» و «اقسام افعال» که بگونه ای با بحث جبر و قدر مرتبط است آورده شده است.

● نامه سرانجام، کلام خزانه

صدیق صفی زاده. (چاپ اول: تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۷۵). ۶۵۹ص، وزیری. مسلک «اهل حق» و یا «یارسان» بر پایه اسناد و مدارک خطی و... در قرن دوم و سوم هجری پدید آمده است، پیروان این مسلک بویژه پس از قرن هشتم هجری در نواحی غرب ایران اقامت گزیده اند. مجموعه «نامه سرانجام» دارای شش بخش است که در قرن هشتم به زبان گورانی سروده و نگاشته شده است و این مجلد، نیایش پروردگار، تکالیف انسان و جهان، اسطوره های مذهبی و ملی را در بر دارد. در این کتاب ترجمه فارسی آنها همراه متن به زبان اصلی و به ضمیمه تفسیرها و یادداشتهای زبان شناسی و فرهنگ واژه های گورانی آمده است. این کتاب در شناخت جریان فکری اهل حق در ایران و از جمله فرقه های موجود در ایران اسلامی سودمند خواهد بود.

● موجز فی اصول الدین

سید محمد باقر صدر، تحقیق: عبدالجبار رفاعی. (چاپ اول: قم، نشر حبيب، ۱۳۷۵). ۳۰۵ص، وزیری. متفکر، فقیه و فیلسوف بزرگ تشیع آیت الله شهید محمد باقر صدر (ره) در رساله عملی خود با عنوان «الفتاوی الواضحه» مقدمه ای نگاشته است درباره «اصول دین» با عنوان «موجز فی اصول الدین» و با نگاهی نو و ابتکاری به توحید و خداشناسی، رسول و رسالت پرداخته است. آقای رفاعی این متن را با توجه به دیگر آثار شهید تصحیح کرده و حواشی و تعلیقات فراوانی بدان افزوده است، افزون بر آنچه یاد شد محقق محترم سه بحث از مؤلف فقید را که با کتاب پیوند داشته است بدان افزوده است: ۱. التغير والتجدید فی النبوه؛ ۲. الوحی؛ ۳. نظرة عامة فی العبادة آقای رفاعی مقدمه ای نگاشته است درازدامن و سودمند درباره تبیین اندیشه های

شهید صدر درباره اصول دین و نگاه اجتماعی به این اصول.

تبیح تاریخ و شرح حال

● قصه کربلا

علی نظری منفرد. (چاپ اول: قم، انتشارات سرور، ۱۳۷۵). ۷۰۱ص، وزیری. حماسه خونین کربلا در تاریخ بی گمان پرشکوهترین و تأثیرگذارترین حادثه ای است که در استوارسازی مبانی دین و دفاع از حق و حریت بوجود آمده است. چهره خونین و منور آبا عبدالله الحسین (ع) بر بلندای تاریخ همچنان شکوهمند و ارجمند می درخشد و راهیان حق و دیده وران راه عدالت و آزادی را به مقصد اعلی و مقصود والا رهنمون می شود. تبیین تحلیل و گزارش این حادثه یکی از مهمترین و ارجمندترین بحثهای میراث مکتوب فرهنگ اسلامی است، و این اثر که به آهنگ گزارش گام به گام این حادثه رقم خورده است بی گمان آخرین نگاشته از این قبیل نخواهد بود.

کتاب در دو بخش سامان یافته است: بخش اول گزارش قیام امام حسین (ع)؛ و بخش دوم جریان قیام مختار را گزارش کرده است با عنوان «قصه انتقام». در بخش اول و پس از بحثهایی مقدماتی درباره تبیین شخصیت امام (ع) از نگاه قرآن و روایات، در ضمن یازده فصل و با عنوان از مدینه تا مدینه، حادثه کربلا و پس از آن را گزارش کرده است. در فصل اول از حضور امام (ع) در مدینه بهنگام حاکمیت معاویه و نیز برخورد حکومت بنی امیه پس از معاویه با امام (ع) و موضع امام سخن رفته است. فصل دوم گزارش حرکت امام (ع) است از مدینه تا مکه. در فصل سوم از جریانهای مکه، اعزام مسلم بن عقیل به کوفه، شهادت وی و حرکت امام به سوی کربلا گزارش شده است. از مکه تا کربلا و «در کربلا» عنوان

فصلهای چهارم و پنجم است. فصول بعدی رخدادهای مواضع آل الله (ع) را در سفر اسارت گزارش کرده است. بخش دوم تبیینی است از وضع شیعیان پس از امام (ع) و چگونگی قیام مختار و نتایج آن. مؤلف کوشیده سیر حوادث را دقیق پی گیری کند و تا حد ممکن نقلها و گزارشها را بر منابع معتمد مستند کند.

● حقایق پنهان

احمد زمانی. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).
۵۱۰ص، وزیری.

این کتاب پژوهشی درباره زندگی سیاسی امام حسن (ع) است. مؤلف در پانزده فصل کوشیده است ابعاد زندگانی حسن بن علی (ع) حوادث و سوانح حیات آن بزرگوار و مسائل سیاسی آن را به شرح و با تحلیل بازگویند. رهبری در اسلام، نگاهی گذرا به دوران کودکی امام مجتبی (ع)، ویژگی های امام مجتبی (ع)، امام (ع) پس از رحلت رسول الله (ص)، مسئولیتهای امام مجتبی (ع) بروزگار حکومت امام علی (ع) از جمله بحثهایی است که در فصول اول تا پنجم کتاب آمده است. در فصل ششم از امامت امام (ع) سخن رفته و بدین مناسبت از ویژگیهای امام و حاکم اسلامی از دیدگاه اسلام. انگیزه های صلح، بازگشت به مدینه پس از صلح از بحثهای دیگر کتاب است، در فصول پایانی از اوج سیاهی آفرینی و استبداد بنی امیه سخن رفته و آنگاه احادیثی از امام (ع) گزارش شده و کتابشناسی امام (ع) بتفصیل آمده است.

● سیمای قدس

غلامرضا گللی زواره. (چاپ اول: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۴۸ص، رقعی.

این کتاب در پنج فصل گزارشی است از پیشینه تاریخی قدس، حوادث و وقایع اتفاق افتاده در آن و میراث ارجمند باقی مانده در آن

دیوار، و تحولات سیاسی سده اخیر در آن. عناوین فصلهای آن چنین است: سرزمین سفیران الهی، راه آسمان، موارث معنوی، تیر توطئه، آشفشان خشم و ...

● جمال حوزه‌ها

جمعی از نویسندگان. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۶۸۷ص، وزیری.

مجموعه ای است از مقاله ها و پژوهشها درباره زندگانی، اندیشه و جهاد فکری و سیاسی سید جمال الدین اسدآبادی که بیشتر دو شماره از مجله حوزه را به خود ویژه ساخته بود.

بررسی و سنجش اندیشه های سید جمال الدین و عیده، علم و دین در دیدگاه سید جمال، اصول حرکت اصلاحی سید جمال الدین اسدآبادی، اتحاد جهان اسلام از نگاه سید جمال الدین، مبارزه با استعمار و عکس العمل استعمار در برابر وی، سید جمال در حوزه، تحصیلات و زندگانی حوزوی وی، روزشمار زندگانی سید، از جمله مباحث این مجموعه ارجمند است.

● سیمای کارگزاران علی بن ابیطالب (ع)

علی اکبر ذاکری. (چاپ سوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).
۵۶۷ص، وزیری.

گزارشی است تفصیلی از شرح حال و چگونگی زندگانی و حاکمیت استانداران و فرمانداران علی (ع). در این کتاب در مورد استانداران و فرمانداران مکه، مدینه، کوفه، یمن، مدائن و ... سخن رفته است. بیشتر بتفصیل از این کتاب سخن گفته ایم.

● منیة الراضی فی ایمان ابي طالب

محمد رضا طبسی نجفی، تحقیق: محمد جعفر طبسی. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).
۲۴۸ص، وزیری.

ابوطالب مدافع بی بدیل رسول الله (ص) و

از پیشتازان در ایمان به رسول الله (ص) بوده است. دستگاه تبلیغاتی بنی امیه بسیار کوشیده است چهره آن بزرگوار را بگونه ای دیگر جلوه دهد و به مثل ثابت کند وی به پیامبر ایمان نیاورده و در حال کفر از دنیا رفته است. مرحوم آیت الله طبسی در این نگاشته کوشیده است تا در پرتو اسناد تاریخی و آثار محدثان و دیدگاههای عالمان از فریقین و با دقت در اشعار و آثار باقی مانده از آن بزرگوار، ایمان عمیق ابوطالب به رسول الله (ص) و دفاع والای وی از پیامبر را نشان دهد.

محقق افزون بر مقدمه ای سودمند در شرح حال مؤلف و آثار و تأثر او مطالب متن را با رجاع به متون کهن مستند ساخته است.

● چهره درخشان قمر بنی هاشم

● ابوالفضل العباس علیه السلام

علی ربانی خلخالی. (چاپ سوم: قم، انتشارات مکتب الحسین، ۱۳۷۵ ش).
۶۳۰ص، وزیری.

تاکنون پیرامون شخصیت و زندگی باب الحوائج حضرت ابا الفضل العباس به عربی، فارسی و اردو و کتابهای فراوانی نگاشته شده است، اما کتابی که علاوه بر شرح زندگی آنجناب، از کرامات و معجزات او سخن گفته باشد در دسترس نداشتیم اما کتاب حاضر که در دو جلد تدوین شده است به شرح زندگی، فضائل، جهاد و شهادت حضرت ابا الفضل پرداخته و پس از آن به ۲۴۰ کرامت حضرت به شیعیان، اهل سنت، کلیمیان، مسیحیان و زردشتیان اشاره شده است. مؤلف محترم در بخش اول آن به شرح مختصری از زندگی پدر، مادر، برادران و خواهران، خاندان و اعیان و نسل آن حضرت پرداخته و در دومین بخش کتاب به شرح مفصل زندگی عباس بن علی - علیهما السلام - در ۱۱ فصل، شامل: ولادت، نامها و القاب، فضائل نفسانی، سقاییت و آب آوری،

علمداری در روز عاشورا، جانبازی برادران عباس در روز عاشورا، صعود به اوج قلعه شهادت، مصیبت بزرگ، دست انتقام حق (از قاتلین عباس)، اسامی شهدای کربلا و مدفن سرهای آنان، مرقد مطهر قمر بنی هاشم در طول تاریخ، زیارتنامه حضرت ابا الفضل و شرح آن و در سوّمین بخش به ثبت کرامات و خوارق عادات حضرت عباس - به نقل از مصادر تاریخی و حدیثی و افراد موثق (که اکثر آنان در قید حیات هستند) پرداخته و آنها را با قلمی شیوا به رشته تحریر درآورده است.

● **لارستان و جنبش مشروطیت**

محمد باقر وثوقی. (چاپ اوّل: قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۵). ۲۲۴ ص، وزیری.

این کتاب گزارشی است تحلیلی و مستند از قیام مردم لارستان در جریان مشروطیت به رهبری مجتهد استواراندیش و مجاهد نستوه حضرت آیت الله سید عبدالحسین لاری. مؤلف ابتدا منابع پژوهش خود را ارزیابی و معرفی کرده است و آنگاه در فصل اوّل از زندگانی سید از تولد تا هجرت به لار باز گفته و در ضمن آن از محیط رشد و تحصیل و استادان سید سخن گفته است. پیشینه تاریخی لار و چگونگی قدرتها اجتماعی و سیاسی در لارستان در فصلهای بعدی گزارش شده است.

فصل چهارم با عنوان «سالهای تلاش» از تلاشهای فرهنگی، سیاسی و دینی سید سخن گفته است، فصول بعدی گزارشی است دقیق و مستند از حضور سیاسی و مبارزاتی آن بزرگوار در جریان مشروطیت و مسائل مرتبط با آن.

● **یحیی بن زید، مهتاب خاوران**

سید حسن احمدی نژاد بلخایی. (چاپ اوّل: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۱۲۷ ص، رقعی. این کتاب گزارشی است از زندگانی، حماسه

و جهاد چهره منور و خونین تشیع یحیی بن زید. در گفتار نخست از زید بن علی (ع) سخن رفته است و در گفتار دوم از فرزندان زید. در گفتار سوم شخصیت علمی یحیی گزارش شده و آغاز هجرت وی به خراسان، آنگاه گفتار چهارم است و جهاد و حرکت یحیی و درگیری وی با نیروهای اموی و سیر جهانی آن بزرگوار و در گفتار پنجم جهاد نهایی و شهادت آن مجاهد بزرگ در جوزجان. نویسنده از جمله «جوزجان» را به لحاظ جغرافیایی به بحث نهاده و نقش قیام خونین یحیی را در حرکت‌های عدالتخواهانه بعدی نشان داده است.

● **علی بن مهزیار اهوازی - همسایه آفتاب**

احمد لقمانی. (چاپ اوّل: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴). ۱۳۱+ تصویر، رقعی.

مؤلف در این کتاب کوشیده است در ضمن پنج فصل شخصیت، اندیشه و سوانح زندگانی علی بن مهزیار صحابی جلیل امام رضا (ع) و امام جواد (ع) و امام هادی (ع) را بنمایاند.

در فصل اوّل به اجمال از ابعاد زندگانی وی سخن رفته است و در فصل دوم از جغرافیای تاریخی اهواز. در فصل سوم اوضاع سیاسی و فرهنگی ایران در قرن سوم بحث شده است، و در فصل چهارم مشایخ آثار و شاگردان وی گزارش شده است.

فصل پنجم با عنوان «چهل جرعه معرفت» گزارش چهل روایت است به نقل علی بن مهزیار.

● **میرزای نائینی ندای بیداری**

نورالدین علی لو. (چاپ اوّل: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴). تصویر + ۱۳۶ ص، رقعی.

این کتاب در چهار بخش به گزارش، تحلیل و تبیین ابعاد اجتماعی، سیاسی و علمی زندگانی آیت الله نائینی پرداخته است.

در بخش اوّل از خاندان نائینی، تولد، رشد، تحصیل در اصفهان حضور در نجف اشرف سخن رفته است و در بخش دوم از فضایل اخلاقی آن بزرگوار، محفل درسی، شخصیت علمی، شاگردان و استادان وی.

بخش سوم ویژه تبیین و تحلیل حضور سیاسی و مبارزاتی آن بزرگوار است با نگاهی به کتاب ارجمند «تنبیه الأمه» و دیگر آثار وی. در بخش چهارم، تاریخ رحلت آن بزرگوار گزارش شده است و تجلیلی که از وی در نجف به عمل آمده و رثاهایی که در سوگ آن بزرگمرد سروده شده است.

● **المعجم من معجم رجال الحديث**

محمد الجواهری. (چاپ اوّل: قم، منشورات الملاتی، ۱۳۷۵). ۷۶۲ ص، رقعی.

«معجم رجال الحديث» از بزرگترین مجموعه های رجال شیعه و از جمله کارآمدترین آنهاست بویژه برای دستیابی به مشایخ روات و نیز شاگردان راویان و کسانی که از آنان حدیث برگرفته اند.

در معجم رجال الحديث ابتدا چگونگی راویان براساس آثار رجال پیشین و ... به بحث نهاده شده و در بخش دوم جایگاه روایات راوی در کتابهای چهارگانه نشان داده شده است. بحثهای بخش اوّل گسترده است بویژه درباره کسانی که در مورد آنها سخن بسیار است.

مؤلف محقق در این کتاب بواقع معجم رجال الحديث را گزین کرده و نتیجه لازم برای محققان از پژوهش گسترده درباره آنان را عرضه کرده است. نامهای رجال براساس حروف آغازین نامها نظم یافته و جای یادکرد آنها در چاپهای نجف، بیروت و تهران نشان داده شده است و در پانوشتها به اختلاف چاپها اشاره کرده است. در این گزینش داوری نهایی درباره آنها، مثلاً نقه بودن و یا ... گزارش و به چگونگی روایات راویان اشاره شده است. تکرارها تذکر و عناوین که مکرر

آمده و بواقع یک رجل بوده است نشان داده شده است.

می دانیم که آیت الله العظمی خویی، راویان در تفسیر علی بن ابراهیم قمی و نیز کامل الزیارات را - البته با شرایطی - نقدی دانست به توثیق عام، که در سالهای پایانی عمر شریفشان از این نظر برگشتند. مؤلف در این کتاب به این نکته توجه کرده و چگونگی این موضوع را نشان داده است. «المفید» بحق نامی است شایسته، بدرستی سودمند و کارآمد.

● مقالات تاریخی

رسول جعفریان. (چاپ اوک: قم، نشر الهادی، ۱۳۷۵). ۴۱۱ص، وزیری. این کتاب مجموعه‌ای است از مقالات تاریخی که مؤلف آنها را در زمانهای مختلف و مناسبت‌های گونه‌گونه به قلم آورده و اکنون یکجا به نشر آنها همت ورزیده است، عناوین برخی از مقاله‌ها چنین است: نادرشاه و مسئله وحدت اسلامی، تقدیم‌نامه نویسی در دیباچه کتابها، جغرافیای جنگ احد، حیات فرهنگی و سیاسی در ایران در قرن دوازدهم، ملاحسین واعظ کاشفی و کتاب روضه الشهداء، ادبیات ضد مسیحی در دوره صفوی، شعوبیگری و ضد شعوبیگری در ادبیات اسلامی و ...

بخشی از این مقالات پیشتر در مجله آینه پژوهش نشر یافته بود.

● عبیدزاکانی، لطیفه پرداز و طنزآور بزرگ ایران بهروز صاحب اختیاری، حمید باقرزاده.

(چاپ اوک: تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۷۵). ۳۰۲ص، وزیری.

این کتاب مجموعه‌ای است از مقاله‌ها و پژوهش‌های عالمان و استادان تاریخ و ادب درباره اندیشه، زندگانی، هنر و طنز متفکر اجتماعی و طنزپرداز بزرگ ایران، عبیدزاکانی. عناوین برخی از مقالات چنین است: در شناخت عبیدزاکانی، بررسی احوال و آثار عبیدزاکانی، عبیدزاکانی

شاعر هزل و طنز، عبیدزاکانی یک منتقد اجتماعی، عبیدزاکانی اندیشمند و سیاستمدار، هنر شخصیت پردازی عبیدزاکانی، طنزپرداز و منتقد اعصار، عبیدشاعری ناشناخته، شوخ طبعی آگاه و ...

● مقدمه‌ای بر: تاریخ سیاسی اجتماعی

شمال آفریقا

عبدالله ناصری طاهری. (چاپ اول: تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۵). ۴۷۴ص، وزیری.

این کتاب در دو بخش، تحلیلی است از تاریخ سیاسی و اجتماعی شمال آفریقا از آغاز تا دولت عثمانها.

در بخش اول از مصر سخن رفته است با این عناوین: مصر از فتح تا تشکیل دولتهای مستقل، ترك غلامان مشرقی حکومت می‌کنند، فاطمیان از مغرب می‌آیند، نظام اجتماعی در عصر فاطمی، اسیر و بردگان بر تخت پادشاهی.

در بخش دوم از مغرب بحث شده است، با عناوین حدود جغرافیایی و تسخیر مغرب، خوارج در مغرب اسلامی، اوگین دولت شیعی و دوران درخشندگی مغرب، دولت فاطمیان شکل می‌گیرد، ضعف مسلمین در مغرب، جامعه مغرب و امپراتوری دوباره بربرها، شمال آفریقا از موحدین.

در بخش سوم مؤلف محقق کتابشناسی ارجمندی از موضوع کتاب ارائه دادند.

کتاب پژوهشی است نو و محققانه در این زمینه در ادبیات فارسی و مستند بر منابع کهن و پژوهش‌های جدید محققان عربی و مآلاً اثری سودمند و ارجمند.

● دانشنامه نام‌آوران یارسان

صدیق صفی‌زاده. (چاپ اول: تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۷۵). ۵۲۳ص، وزیری.

این کتاب مشتمل است بر شرح حال نام‌آوران

و چهره‌های ادبی و احوال و آثار و دانستنیهای مسلکی اهل حق و یا «یارسان» از قرن هشتم هجری تاکنون.

نامها براساس حروف آغاز نامها تنظیم و شرح حال و آثار پانصدتن گزارش شده است. مقدمه کتاب گزارشی است از چگونگی پیدایش و مراسم مسلک یارسان.

● محدثات شیعه

نہلا غروی نائینی. (چاپ اوک: تهران، انتشارات دانشگاه تربیت معلم، ۱۳۷۵). ۳۶۷ص، وزیری.

این کتاب پژوهشی است گسترده درباره محدثات شیعه، زندگانی، شخصیت، اندیشه، مشایخ روایت آنان و نیز کسانی که از آنان روایت نقل کرده‌اند.

گزارشگران حدیث در این مجموعه براساس حروف آغازین نامها نظم یافته و مطالب آن با استناد به منابع کهن و مصادر رجالی و حدیثی گزارش شده است.

● منطق ابن خلدون

علی الوردی. (چاپ اوک: قم، انتشارات المکتبه الحیدریه، ۱۳۷۵). ۳۲۱ص، وزیری.

ابن خلدون متفکری است بزرگ و نظریه پرداز است که پژوهش‌های بسیاری از پژوهشیان را ویژه خود ساخته است. علی وردی دانشمندی فقید عراقی از جمله این پژوهشگران است. وردی این سؤال را طرح می‌کند که ابن خلدون در نقد و تحلیل دیدگاه و عرضه اندیشه خود از شیوه‌ها و منطق کهن یونانی و یا منطق ارسطویی عرضه شده در فرهنگ اسلامی بهره گرفته یا نه؟ او برای جواب مثبت پرفسور محسن مهدی پرسشی ترتیب می‌دهد و خود به نقد آن می‌پردازد. وردی بدین سان ابتدا از منطق یونان سخن می‌گوید و آنگاه از منطق ارسطویی در تاریخ اسلام و سپس موضع ابن خلدون در برابر این منطق، و سرانجام

داستان را از تعبیرات و تلمیح های ناهنجار بسترد و جای جای با احترام بسیار و هنرمندانه از رسول الله و یاران وی یاد کند. آقای دکتر مصطفوی سبزواری متن آن را با نسخه های متعددی مقابله کرده، نسخه بدلها و برخی توضیحات را در پانوشتها آورده است، و در مقدمه مفصل از منظومه مهر و مشتری، اهمیت و محتوای آن و نیز شرح حال، آثار و سوانح زندگانی سراینده آن سخن گفته است.

پایان بخش کتاب فهرست و اژه ها، ترکیه است و نیز کشف الابیات کتاب.

● مکتب وقوع

احمد گلچین معانی. (چاپ اول: مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۵). ۸۷۱ص، وزیری.

تحریر جدیدی است از کتاب ارجمند «مکتب وقوع» که به سال ۱۳۴۸ نشر یافته بود. این جریان در ربع اول قرن دهم هجری در شعر فارسی شکل گرفته است، و در توضیح چگونگی مکتب وقوع نوشته اند «غرض از آن بیان کردن حالات عشق و عاشقی از روی واقع بود؛ و به نظم آوردن آنچه که در میان طالب و مطلوب به وقوع می پیوندد، یعنی شعر ساده بی پیرایه و خالی از هر گونه صنایع لفظی و اغراقات شاعرانه» این جریان غزل را از صورت خشک و بی روح قرن نهم بیرون آورد و حیاتی تازه بدان بخشید، مؤلف محقق در ضمن مقدمه ای چگونگی شکل گیری این مکتب را باز گفته است و آنگاه شاعران را در این سبک شعر سروده اند براساس حروف الفبای یاد کرد و به اختصار از زندگانی آنان سخن گفته و نمونه هایی از اشعارشان را آورده است. آنگاه در پایان منتخباتی از اشعار وقوعی آمده است و بالاخره فهرست اعلام.

● همه چیز آبی است = کل شی ازرق

صادق رحمانی - محمد امین. (چاپ اول: قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، ۱۳۷۵). ۶۳ص، رقیعی.

مجموعه ای است از اشعار صادق رحمانی

بیج ادبیات

● دیدار هروس

بنت الهدی. (چاپ اول: تهران، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۱۲۹ص، رقیعی.

مجموعه ای است از داستانهایی خواندنی و شیرین به خامه شهید پاکسی و عفاف و استواری، بنت الهدی صدر. نگاشته های این بزرگوار در قالب داستان با دستمایه ای از آیات و روایات بسیار آموزنده و خواندنی است. این مجموعه نثری روان و یکدست دارد.

● الکبری فی المنطق

میر سید شریف جرجانی. (چاپ اول: قم، نشر مرتضی، ۱۳۷۴). ۷۲ص، رقیعی.

رساله ای است کوتاه در علم منطق به خامه متکلم و حکیم بزرگ اسلامی میر سید شریف جرجانی. این رساله بارهای بار ضمن «جامع المقدمات» و یا مستقل به چاپ رسیده بود. آقای باقری بیدهندی همت ورزیده، چاپی منقح از آن به دست داده اند. در پایان فصلها محقق محترم سؤلهایی طرح کرده است تا جستجوگران این دانش را در آزمون سودمند افتد و در ضمن مقدمه ای از شرح حال و آثار سید شریف سخن گفته است.

● مهر و مشتری

مولانا شمس الدین محمد عصّار تبریزی. (چاپ اول: تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۵). ۴۴۰ص، وزیری.

مهر و مشتری منظومی است بلند و حکایتگر عشقی پاک و دور از هواجس نفسانی، مهر پسر شاپور پادشاه استخر و مشتری پسر وزیرش. به گفته سراینده این داستان عاشقانه و عارفانه: «عشقی زهر علت معرّا»، «مهری زهر شهوت میرّا»، «هوایی پاک از گرد دریایی».

در داستان مهر و مشتری، دوستی، صداقت، درستکاری، عشق و محبت و فاداری و عدالت، محور اصلی است و سراینده آن به لحاظ گرایش اسلامی عمیق کوشیده است

در فصل چهارم از ابن خلدون و قوانین اندیشه سخن می گوید.

وردی از جمله به عوامل شکل گیری دیدگاههای ابن خلدون پرداخته و از این میان دیدگاه ابن خلدون را درباره فلسفه می نمایاند.

● حج در اندیشه اسلامی

سید علی قاضی عسکر. (چاپ اول: تهران، نشر مشعر، ۱۳۷۵). ۳۷۶ص، رقیعی.

در این کتاب ابعادی از حج به پژوهش نهاده شده است. برخی از پژوهشهای این مجموعه تاریخی و برخی دیگر، معنوی و معرفتی است، در مقاله اول با عنوان «جایگاه حج در اندیشه اسلامی» به اهمیت حج در مجموعه آموزشهای اسلامی توجه شده است و در مقاله دوم آداب سفر بطور عام و آداب سفر حج بگونه ویژه براساس روایات گزارش شده است. در مقاله اسرار و معارف حج گوشه هایی از رازها و رمزهای اعمال حج براساس روایات نموده شده است.

دو مقاله بعد به پیشینه تاریخی طواف، و چگونگی طواف از منظر روایات پرداخته شده است. «مقام ابراهیم» عنوان مقاله ای دیگر است با بحث از چگونگی آن و حوادثی که در گذرگاه زمان بدان رفته است. مقاله های «زمزمه زمزم»، «صفا و مروه»، «مزدلفه» مباحثی است درباره جایهای یاد شده، پیشینه تاریخی آنها و مسائل مرتبط با آنها. در مقاله «شعب ابی طالب» تصور عام مبتنی بر اینکه «شعب ابوطالب» همان «قبرستان ابوطالب» است نقد شده و جایگاه درست آن - که نزدیک صفا و مروه است - گزارش شده است و ...

کتاب بر روی هم اثری است سودمند و خواندنی.

همراه با ترجمه آن به عربی.

مترجم نوشته است «صادق رحمانی با زبانی شفاف و نگاهی فنان شعر می‌سراید، او با این دو به رؤیای دست می‌یازد و راهی در شعر باز می‌کند» ...

● الأدب العربی و تاریخی

محمد علی آذر شب. (چاپ اول: تهران، سمت، ۱۳۷۵). ۲۳۹ ص، وزیری.

پژوهشی است سودمند در تاریخ ادبیات عرب از آغاز تا پایان امویان. ابتدا از مفهوم «ادب» سخن رفته است و آنگاه چرایی لزوم پرداختن به ادبیات عرب بیان شده است، سپس در ذیل عنوانهای «العصر الجاهلی» «عصر صدر الاسلام» و «العصر الاموی» تاریخ و تطور ادبیات بحث و بررسی شده است. یادآوری کنیم که در مجموعه‌های نگاشته شده درباره ادبیات عرب، سهم ارجمند شیعه یا یکسره به فراموشی سپرده شده است و یا تا حدود زیادی بایستی توجهی از کنار آن گذشته‌اند، این مجموعه از جمله نکات مثبتش توجه به ادبیات شیعی و شاعران متعهد شیعی است و در میان آثار شاعران توجه به جنبه‌های والای شعر و شاعر متعهد و حق‌مدار، بر روی هم کتاب با همه اختصار اثری است سودمند.

● بررسی انتقادی رباعیات عمر خیام

آرتور کریستن، ترجمه فریدون بدره‌ای.

(چاپ اول: تهران، انتشارات توس،

۱۳۷۵). ۲۳۲ ص، وزیری.

پژوهشی گسترده و انتقادی از رباعیات عمر خیام. متن رباعیات بر پایه سنجش بسیاری در متن آمده و در پانوشتها نسخه بدلها ضبط شده است. کار مؤلف در چهار بخش سامان یافته است: رباعیات اصلسی و ساختگی، شخصیت و منش عمر خیام شاعر، رباعیات خیام متن فارسی، جدول نسخه‌های مختلف عمر خیام.

مترجم در مقدمه‌ای مفصل و عالمانه، از چگونگی نسخه‌های مختلف رباعیات و نیز پژوهشهایی که درباره آنها انجام شده است

سخن گفته و خود درباره عمر خیام، رباعیات و چگونگی محتوای آنها و تأثیر و تأثرهای آن رباعیات در حوزه‌های مختلف سخن گفته است.

● نقد پارسی

محمد اسفندیاری. (چاپ اول: قم، مؤسسه فرهنگی سایه، ۱۳۷۵). ۳۷۹ ص، وزیری.

این کتاب مجموعه‌ای است از سی و پنج مقاله از نویسندگان اسلامی که مؤلف آنها را بر پایه فصاحت زبان و فخاقت محتوا و به انگیزه نشان دادن نمونه‌هایی از نثر فصیح نویسندگان اسلامی برگزیده است.

مؤلف بر کتاب مقدمه‌ای نگاشته است سودمند و در ضمن آن نشان داده که «خواندن و بسیار خواندن، رکن نوشتن و خوب نوشتن است». در این مقدمه کتابشناسی گزیده‌های نثر فصیح نیز آمده است. پس از این کتابنامه، نقدی است بر محتوای این نگاشته‌ها و چگونگی گزینش آنها. مؤلف شیوه خود را در گزینش نیز نشان داده است و آنگاه نگاهی دارد به گذشته و حال نثر نویسندگان اسلامی و نقدی بر دیمی نویسی برخی از نویسندگان اسلامی و آنگاه نمونه‌هایی از نثر آشفته آنها ...

● مجموعه‌ها

● هزار و یک کلمه ۱

حسن حسن زاده آملی. (چاپ اول: قم،

مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی،

۱۳۷۵). ۵۱۱ ص، وزیری.

مجموعه‌ای است ارجمند به خامه حضرت آیت‌الله حسن زاده آملی، آکنده از فواید فلسفی، عرفانی، کلامی، تفسیری و حدیثی. کلمه‌ها، گاه بلند و گاه کوتاه است و برخی خود رساله‌هایی هستند مستقل مانند، شرح حدیثی در معرفت نفس، تحقیقی در بیان روایات کرّ، رساله‌ای در توبه و ... این جلد از مجموعه هزار و یک کلمه، دویست و ده کلمه را به همراه دارد.

● از چشمه کویر

محمد تقی شریعتی. (چاپ اول: تهران،

انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۵).

تصویر + ۴۰۸ ص، وزیری.

این کتاب مجموعه‌ای است از سخنرانیهای مفسّر و متفکر فقید استاد محمد تقی شریعتی (ره). آقای جعفر پژوم، رنج پیاده کردن این مباحث را از نوار تحمّل کرده و با عرضه خوب و شایسته این مجموعه، اثری ارجمند از استاد شریعتی را در اختیار شیفتگان آثار آن بزرگوار نهاده است. در این سخنرانیها، از علم و اهمیت آن در اسلام، از پیشرفت ملتها، اعجاز قرآن، قرآن و عترت، نقش وراثت در ساختار خانواده، هدایت از نگاه قرآن، جهل و آثار شوم آن، علم و ایمان، نمونه‌هایی از امتیازات تاریخ اسلام، سنت الهی در جامعه بشری، پندهای تاریخ، روشهای تعلیم و تربیت سخن رفته است. تدوین‌کننده این مجموعه سه رساله کوچک را - که بیشتر با عناوین: علت قیام امام حسین (ع)، علی شاهد رسالت، و مهدی موعود چاپ شده بود - نیز بر این مجموعه افزوده است.

● اقتصاد

● پول و نظامهای پولی

بخش فرهنگی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

(چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات

اسلامی، ۱۳۷۵). ۲۰۸ ص، وزیری.

این کتاب در ضمن دو بخش به بررسی پول و نظامهای پولی پرداخته است: در بخش اول از پیدایش پول و تکامل پول و نظامهای پولی سخن رفته و پیشینه پول و تحولات مرتبط با آن را گزارش کرده است؛ در بخش دوم از تاریخ پول در جهان اسلام از آغاز تا زمان غیبت بحث شده است.

کتاب در مجموع از اطلاعات شایسته و آگاهیهای سودمندی برخوردار است و بی‌گمان برای جستجوگران آگاهیهایی از این دست، سودمند خواهد بود.